

TAPAHTUMIA

Yritysten ja teollisuuden materiaalitehokkuuspyrkimysten tuotteistaminen olisi jätehuoltoalan toimijoille tuhannen taalan paikka. Jätehuoltopäivillä pohdittiin, osaavatko suomalaiset jäte- ja ympäristöhuoltoalan toimijat tarttua tilaisuuteen.

ELINA SAARINEN

Yli 250 jätehuoltoalan asiantuntijaa kokoontui lokakuun alkupuolella Tampereelle, jossa pidettiin jo 23. Jätehuoltopäivät. Jätehuoltoyhdistyksen organisoimien päivien ohjelma oli jälleen kerran ajankohtainen ja antoisa. Korkeatasoiset esitykset käsittelivät muun muassa biojätehuollon tulevaisuutta, materiaalivirtojen ennakointia, jätehuoltoalan kustannuksia sekä kaupan ja teollisuuden jätehuoltoa.

Materiaalitehokkuutta ja jätehuollon suhdetta käsiteltiin omassa, mielenkiintoisessa seminaariosiossaan. Puhujat tiivistivät, että kun yritysten tarpeet jätteiden vähentämiseen, hyötykäytön tehostamiseen ja materiaalitehokkuuteen kasvavat, tarvitaan uudentyyppisiä

Jätehuoltopäivien esityksiä kuulemaan oli saapunut noin 250 alan toimijaa.

Jätehuoltoyrityksiltä odotetaan materiaalitehokkuuden palvelu-

palveluratkaisuja. Näitä voisivat tarjota juuri jäte- ja ympäristöhuoltoyritykset.

Jätehuollon rooli uudessa, materiaalitehokkaassa tuotantotavassa oli esillä monessa esityksessä. Esimerkiksi projektipäällikkö **Markku Anttonen** tulevasta Aalto-yliopiston korkeakoulusta kertoi kolmesta Tekesin rahoittamasta Masco-hankkeesta, jotka kartoittavat materiaalitehokkuuden liiketoimintamahdollisuuksia.

NYKYINEN TOIMINTA LYHYTNÄKÖISTÄ?

Suomen 500 suurimman yrityksen edustajille tehdyn kyselytutkimuksen perusteella jätehuollon kustannukset kasvavat lainsäädännön ja materiaalikustannusten kasvun myötä.

”Tarve jätteiden vähentämiseen, hyötykäytön tehostamiseen ja kustannussäästöihin on yrityksissä erittäin suuri”, Anttonen korosti.

Yritykset toivovat jätehuoltoalasta uusia palvelukonsepteja vähentämään syntyvää jätettä.

”Tulevaisuudessa hinnoittelun toivottiin perustuvan jaettuihin hyötyihin. Jätehuoltoyritys voisi tarjota korvaavia aineita tai tuotantoprosesseja, jotta jätettä syntyy vähemmän. Säästöistä osa meni asiakasyritykselle, osa palvelun tarjoavalle jäteyritykselle”, Anttonen visioi.

Näin yrityksen materiaalitehokkuuden tavoitteen toteuttaminen käytännön tasolla siirtyy osittain myös jätehuoltopalvelun tarjoajalle.

Anttonen kertoi, että osa haastatelluista jopa kritisoii ympäristöhuoltoyritysten nykyistä toimintaa lyhytnäköiseksi, sillä asiakasyrityksen toiminnasta kertyvästä sivuvirtaraaka-aineesta syntyvä hyöty ei aina päädy asiakkaalle.

Vanhempi teknologia-asiantuntija **Asko Vesanto** puhui maailman niukista resursseista. Hän muistutti, että tehokas materiaalien käyttö ja tuotteiden uusiokäyttö ovat merkittäviä kilpailutekijöitä yrityksille.

MISSÄ ON SUOMEN JÄTEHUOLTOVIENNIN KÄRKI?

Jätehuollon liiketoimintamahdollisuuksia pohditi myös VTT:n asiakaspäällikkö **Ulla-Maija Mroueh**. Kestävää kehitystä luotaavissa tutkimushankkeissa on todettu, että jos kierrätystä ei pystytä tehostamaan, harvinaiset raaka-aineet hajaantuvat maailmalle. On löydettävä uusia, nykyistä tehokkaampia, taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti kannattavia alueellisen jätehuollon ratkaisuja. Näissä piilee menestyvän liiketoiminnan mahdollisuus.

Tutkimuksessa oli kysytty yli 30 jätehuollon asiantuntijalta, mitkä ovat suomalaisen jäte-

Elina Saarinen

Jätehuoltopäiviin kuului seminaariesitysten lisäksi myös vapaamuotoisempaa kollegoiden tapaamista.

Elina Saarinen

an uusia lukonsepteja

huollon kansainvälisiä vahvuuksia. Mrouehin mukaan listan kärkipäässä olivat muun muassa jätöpohjaiset liikennepolttoaineet, logistiikka-järjestelmät ja syväkeräysastiat, RFID, leijukerospolttoteknologia, konsultointi ja integroidut jätehuoltojärjestelmät.

Vastanneet asiantuntijat pitivät potentiaalisimpina markkina-alueina Venäjää, Baltian maita, Kiinaa ja uusia EU-maita. Tämä kirvoitti keskustelua jätehuoltopäivillä. Muutama epäili, että potentiaalisimpina vientimaina pidetään siksi kehittyviä maita, koska suomalainen jätealan toiminta käy kaupaksi siellä, missä jätehuolto on vasta kehittymässä.

MILJOONA KILOA VÄHEMMÄN RUOKAA ROSKIIN

Materiaalitehokkuudesta yrityksen näkökulmasta puhui HOK-Elannon laatu- ja ympäristöpäällikkö **Satu Kattilamäki**.

HOK-Elannolla on yli 180 vähittäistoimipaikkaa ja yli sata ravintolaa pääkaupunkiseudulla. Yritys on kiinnittänyt huomiota jätteiden syntymiseen ja pyrkii vähentämään jätteitä kaikissa tuoteketjun vaiheissa. Esimerkiksi hävikkiä seurataan tarkasti.

Hävikin hallinnassa tärkeää on esimerkiksi se, että päiväkset riittävät ja että tuotteita kä-

sitellään oikein ja säilytetään oikeissa lämpötiloissa. Viime vuonna S-ryhmä otti käyttöön hinnanalennusjärjestelmän, jossa tuotteiden hinta alennetaan viimeistään päiväysmerkintää edeltävän päivän aamuna.

Vuonna 2008 S-ryhmän päivittäistavarakau-
pan ruokahävikki oli noin 27 miljoonaa kiloa.

”Myyntiin suhteutettuna hävikki on vähentynyt kahden viime vuoden aikana noin 25 prosenttia. Edelliseen vuoteen verrattuna heitimme pois miljoona kiloa vähemmän ruokaa”, Kattilamäki kertoi.

Päivittäistavara-ryhmän johtaja **Ilkka Nieminen** käsittelee omassa esityksessään kaupan eläinperäisten jätteiden käsittelyongelmaa. Niemisen mukaan Euroopan parlamentin ja neuvoston sivutuoteasetus on todennäköisesti yksi eniten harmaita hiuksia aiheuttaneista EU-asetuksista.

Vaikka asetus annettiin jo vuonna 2002, Suomessa ei edelleenkään ole kuin neljä sivutuoteasetuksen mukaista kompostointi- tai biokaasulaitosta ja kaksi polttolaitosta. Näiden kapasiteetti ei alkuunkaan riitä käsittelemään kaikkia kauppoissa syntyviä entsisiä elintarvikkeita.

Siirtymäkauden aikana jäsenvaltiot voivat

mukset täyttävää käsittelykapasiteettia ei yksinkertaisesti ole riittävästi. Onneksi Suomen viranomaiset katsovat, ettei kaupan raakoihin entisiin elintarvikkeisiin sisälly sen suurempaa riskiä kuin muuhunkaan ruokajätteeseen. Siirtymäkaudella entiset elintarvikkeet voi siis käsitellä ja hävittää muissa kuin sivutuoteasetuksen vaatimukset täyttävissä laitoksissa niillä alueilla, joilla ei tällaisia laitoksia ole.

”Vuoden 2002 toivottomuudesta on edetty jo pitkälle. Järkevän ratkaisun avaimet ovat olemassa”, Nieminen uskoo.

Siirtymäkausi on voimassa heinäkuun loppuun 2011.

”Siirtymäkaudenkin jälkeen tarvitaan kansallista liikkumavaraa”, Nieminen totesi.

EU:n komissio muokkaa juuri sivutuoteasetuksen uuden version toimeenpanoasetusta.

”Kaupan kannalta on kiusallista, että lopullinen ratkaisu on vielä komission ja jäsenmaiden pöydällä. Toivon, että 15 kuukauden kuluttua meillä on järkevä ratkaisu.”

Nieminen sanoi esityksensä päätteeksi, että kauppa tulee tarvitsemaan sekä kunnallisen sektorin että yksityisen sektorin tarjoamia jätehuoltopalveluja.

Jätehuoltopäivien yhteydessä järjestettiin pienimuotoinen näyttely. Vimelcon osastolla tuotteista kertoivat tuotepäällikkö Lauri Rahikainen (vasemmalla) ja Jarmo Syrjälä.

kuitenkin sallia, että muiden kuin raakojen entisten elintarvikkeiden keräys, kuljetus, käsittely ja hävitys voivat tapahtua yhdessä kotitalouksien, ravintoloiden ja suurkeittiöissä syntyvän ruokajätteen kanssa. Raat entiset elintarvikkeet täytyisi kuitenkin käsitellä sivutuoteasetuksen vaatimusten mukaisesti.

Niemisen mukaan Suomessa oltaisiin tämän perusteella pättitilanteessa, koska vaati-

250 TUOTTAJAA MAKSAA TUHANNEN KUSTANNUKSET

Recser Oy:n toimitusjohtaja **Sakari Sainio** puhui päivillä paristojen ja akkujen tuottajavastuun ja hyötykäyttöjärjestelmän kehittymisestä.

Toimijat saivat keräyspistejärjestelmän pystyyn todella nopealla aikataululla. Vuodessa keräyslaatikoita on kertynyt kaappoihin ja jälleenmyyntipisteisiin jo noin 14 000 kappaletta.

Kauppakeräyspisteet tuntuvat toimivilta, ja Recserin tekemien kuluttajakyselyjen perusteella myös kuluttajat pitävät keräysjärjestelmää tärkeänä.

Sainio kertoi, että käsittelyyn päätyvien paristojen ja akkujen määrä kasvaa joka kuukausi.

”Nyt mennään 1 100 000 kilon vuosivauhtia”, Sainio totesi.

Kuluttajat ja kauppa ovat järjestelmään tyytyväisiä, mutta tuottajille systeemi on kallis. Pahin ongelma alalla on tällä hetkellä se, että tuottajavastuujärjestelmiin on ilmoittautunut vasta hieman yli 250 tuottajaa, joiden harteille kustannukset jakaantuvat. Sainion mukaan sellaisia tuottajia, joiden kuuluisi olla järjestelmässä mukana ja vastaamassa samalla myös kustannuksista, on liki tuhat. Tämä merkitsee, että jopa kolme neljästä paristo- ja akkutuottajasta pakoilee lain asettamaa vastuutaan.

”Pyrimme kehittämään järjestelmää, jotta saamme lisää tuottajia mukaan”, Sainio sanoi.

Syksyn aikana Pirkanmaan ympäristökeskus lähetti paristo- ja akkutuottajille kirjeen, jolla se herättelee vapaamatkustajia tekemään osuutensa järjestelmän ylläpidosta.